

prof. dr hab. Daniel Boduszek
Uniwersytet SWPS
Wydział Psychologii we Wrocławiu
ul. Aleksandra Ostrowskiego 30B
53-238 Wrocław

Baniocha, 8 stycznia, 2025 r.

**Uniwersytet
SWPS**

**Opinia o dorobku naukowym i osiągnięciach w pracy naukowo-dydaktycznej
dr Ewy Sygit-Kowalkowskiej w związku z postępowaniem o nadanie stopnia
doktora habilitowanego**

INFORMACJE OGÓLNE

Dr Ewa Sygit-Kowalkowska przedstawia w autoreferacie spójną ścieżkę rozwoju naukowego, charakteryzującą się interdyscyplinarnym podejściem, łączącym prawo i psychologię. Kandydatka posiada podwójne wykształcenie magisterskie w zakresie prawa (2004) oraz psychologii (2007), a stopień doktora nauk medycznych w dyscyplinie medycyna uzyskała w 2011 roku. Obecnie zatrudniona jest na stanowisku adiunkta na Wydziale Psychologii Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy.

OCENA OSIĄGNIĘCIA GŁÓWNEGO

Zainteresowania naukowe habilitantki po uzyskaniu doktoratu skoncentrowały się na problematyce zdrowia psychofizycznego osób funkcjonujących w warunkach podwyższonego ryzyka, a w szczególności na zagadnieniu dobrostanu funkcjonariuszy Służby Więziennej. Ta tematyka została słusznie uznana za wyzwanie naukowe o dużym znaczeniu praktycznym, zwłaszcza w kontekście zdrowia publicznego i psychologii pracy.

Główne osiągnięcie naukowe „Specyfika funkcjonowania zawodowego funkcjonariuszy Służby Więziennej a poziom ich dobrostanu psychofizycznego”, stanowiące podstawę postępowania habilitacyjnego, to cykl ośmiu artykułów naukowych, które zrealizowano w ramach pięciu projektów badawczych:

1. Sygit-Kowalkowska, E. (2025). Dorobek i znaczenie badań naukowych nad personelem więziennym. Wizja i użyteczność kontynuacji badań - perspektywa psychologiczna. *Law Education Security*, 127. Punktacja: 100 pkt MNiSW
2. Sygit-Kowalkowska, E., Piotrowski, A., Mikłósi, M., Hegedűs, J. (2025). A job that's interesting but requires supervisor support. Personal determinants, perceived job characteristics and interest in prison service work. A comparative study between Poland and Hungary. *Polskie Forum Psychologiczne*, 30, 1. Punktacja: 40 pkt MNiSW
3. Sygit-Kowalkowska, E., Orlak, K., Stolarski, M. (2023). Work for the Prison Service: selected health consequences - investigating the role of personal resources, job demands, work stress, and burnout. *International Journal of Occupational Medicine and Environmental Health*, 36(6), 1–17. <https://doi:10.13075/ijomeh.1896.02224> Punktacja: IF = 1.4; 100 pkt MNiSW
4. Sygit-Kowalkowska, E., Piotrowski, A., Hamzah I. (2021). Insomnia among Prison Officers and Its Relationship with Occupational Burnout: The Role of Coping with Stress in Polish and Indonesian Samples. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18(8), 4282. <https://doi:10.3390/ijerph18084282> Punktacja: IF = 4.6 ; 140 pkt MNiSW
5. Piotrowski, A., Sygit-Kowalkowska, E., Hamzah, I. (2020). Work Engagement among Prison Officers. The Role of Individual and Organizational Factors in the Polish and Indonesian Penitentiary Systems. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17(21), 8206. <https://doi:10.3390/ijerph17218206> Punktacja: 3.390 IF; 140 pkt MNiSW
6. Sygit-Kowalkowska, E., Poklek, R., Pastwa-Wojciechowska, B. (2019). Predicting the Role of Personality Traits, Organizational Factors, and Strategies for Coping with Stress in Job Satisfaction in Correctional Services. *Polish Psychological Bulletin*, 50, 3, 275–283. <https://doi:10.24425/ppb.2019.130701> Punktacja: 40.418 pkt MNiSW

7. Sygit-Kowalkowska, E., Weber-Rajek, M., Herkt, M., Ossowski, R. (2017). Wypalenie zawodowe u funkcjonariuszy służby więziennej. Rola osobowości i wybranych cech zawodowych. *Medycyna Pracy*, 68, 1, 85–9. <https://doi:10.13075/mp.5893.00499> Punktacja: 0.610 IF; 7.500 pkt MNiSW (obecne wskaźniki czasopisma: 0.8 IF; 70 pkt MNiSW)
8. Sygit-Kowalkowska, E., Weber-Rajek, M., Porząyński, K., Goch, A., Kraszkiewicz, K., Bułatowicz I. (2015). Samokontrola emocjonalna, radzenie sobie ze stresem a samopoczucie fizyczne funkcjonariuszy służby więziennej. *Medycyna Pracy*, 66, 3, 373–382. <https://doi:10.13075/mp.5893.00182> Punktacja: 0.401 IF = 0.4; 15.00 pkt MNiSW

Z oświadczeń współautorów wynika, że wkład habilitantki do artykułu, gdzie Jej nazwisko pojawia się na drugim miejscu był znaczący. Wszystkie artykuły ukazały się w języku angielskim a dwa zostały opublikowane w czasopismach z listy JCR.

Dorobek główny stanowi metodycznie spójny i logicznie ukierunkowany cykl pięciu projektów badawczych, realizowanych przez habilitantkę we ścisłej współpracy z wiodącymi ośrodkami naukowymi oraz jednostkami organizacyjnymi Służby Więziennej (SW). Badania te stanowią znaczący wkład do polskiej i międzynarodowej psychologii pracy, koncentrując się na dogłębnej analizie psychologicznego kapitału funkcjonariuszy SW, ich dobrostanu psychofizycznego, a także na strategicznych aspektach rekrutacji i retencji kadry.

Koncepcja badawcza charakteryzuje się imponującą, ewolucyjną ścieżką, w której każdy kolejny etap jest naturalną i uzasadnioną konsekwencją wniosków z etapu poprzedniego:

Etap 1 – Analiza wstępna (Projekt 1): Początkowa mikroanaliza psychologicznego obrazu SW i dobrostanu funkcjonariuszy w jednostkowych zakładach karnych (np. ZK Potulice). Wyniki, wskazujące na przekroczone normy dolegliwości fizycznych i napięcia, stały się katalizatorem dla poszukiwania mechanizmów zaradczych.

Etap 2 – Identyfikacja uwarunkowań (Projekt 2): Skoncentrowanie się na uwarunkowaniach wypalenia zawodowego i satysfakcji z pracy. Ustalenia, że cechy osobowości (np. sumienność, ekstrawersja) korelują z poziomem wypalenia, otworzyły drogę do eksploracji zasobów i zjawisk pozytywnych.

Etap 3 – Perspektywa ogólnopolska i międzynarodowa (Projekty 3 i 4): Kulminacja badań, charakteryzująca się znaczącym wzrostem skali i zasięgu. Projekty 3 i 4 objęły kluczowe zjawiska zdrowotne, takie jak sen i używanie alkoholu, w kontekście fundamentalnego Modelu JD-R, wykorzystując największą w historii polskich badań próbę ogólnopolską.

Etap 4 – Wymiar przyszłości (Projekt 5): Przeniesienie uwagi na zewnętrzną percepcję pracy w SW przez potencjalnych kandydatów (studentów). Wnioski te stanowią bezpośredni wkład w strategie rekrutacyjne i wizerunkowe formacji.

Badania w istotny sposób wypełniają lukę wiedzy na temat psychofizycznego funkcjonowania funkcjonariuszy SW, zwłaszcza w kontekście systemowym. Ich pionierski charakter opiera się na trzech filarach:

1. Paradygmatyczne przesunięcie (Pozytywna Psychologia Pracy): Habilitantka jako jedna z pierwszych w Polsce w badaniach nad służbami mundurowymi dokonała przesunięcia paradygmatu z analizy deficytów (stres, patologie) na eksplorację zasobów. Początkowe projekty celowo koncentrowały się na zjawiskach pozytywnych (satysfakcja z pracy, zaangażowanie) i psychologicznym kapitale kadry (kompetencje emocjonalne, style radzenia sobie – Kwestionariusze COPE), dostarczając wiedzy o czynnikach chroniących przed negatywnymi skutkami służby.

2. Wymiar transkulturowy i międzynarodowy: Współpraca z partnerami z Indonezji i Węgier (Projekty 3 i 5) nadała badaniom unikatowy wymiar transkulturowy. Porównawcza analiza dobrostanu, zaangażowania i bezsenności (m.in. przy użyciu UWES-9) w różnych systemach penitencjarnych umożliwia identyfikację czynników uniwersalnych dla zawodu funkcjonariusza więziennego, a także tych uwarunkowanych kulturowo i systemowo, co stanowi rzadkość i dużą wartość dodaną dla międzynarodowej literatury.

3. W mojej opinii, najważniejszym osiągnięciem teoretycznym jest skuteczne i w pełni ugruntowane zastosowanie Modelu Wymagania Pracy-Zasoby (JD-R). Przeprowadzenie analizy na ogólnopolskiej próbie (Projekt 4) pozwoliło na wykazanie, że wsparcie przełożonych działa jako kluczowy moderator, łagodząc negatywny wpływ wysokich wymagań pracy (np. obciążenie psychiczne) na napięcie stresowe funkcjonariuszy. Ta wiedza ma krytyczne znaczenie dla zarządzania kadrami.

Metodologia badań charakteryzuje się rygiorem i adekwatnością. Wykorzystanie bogatego zestawu narzędzi standaryzowanych, takich jak Kwestionariusze NEO-FFI, AUDIT, czy COPSQ II, gwarantuje wysoką wiarygodność i obiektywność uzyskanych pomiarów. Kluczowym atutem jest stopniowe i kontrolowane zwiększanie skali badań. Przejście od analiz jednostkowych do największej w historii ogólnopolskiej próby 1732 funkcjonariuszy (Projekt 4) nadaje wynikom ponadprzeciętną reprezentatywność oraz silną moc generalizacji na całą formację SW, co czyni ten zbiór danych unikatowym.

Podsumowując, cały cykl badawczy tworzy kompleksowy i znaczący wkład w rozwój psychologii pracy i organizacyjnej służb mundurowych. Habilitantka wykazała zdolność do prowadzenia badań o najwyższej jakości (opartych na aktualnych modelach teoretycznych, takich jak JD-R) oraz dużej skali i międzynarodowym zasięgu. Wnioski z badań mają wysoką użyteczność praktyczną. Bezpośrednio adresują one strategiczne obszary funkcjonowania Służby Więziennej takie jak selekcja i rekrutacja (wyniki dotyczące percepcji zawodu i predyktorów dobrostanu pozwalają na udoskonalenie profilowania i metod naboru) oraz interwencje psychologiczne (identyfikacja kluczowych zasobów i wymagań JD-R stanowi podstawę do tworzenia efektywnych programów prewencyjnych, szkoleniowych i interwencji psychologicznych).

Z naukowego punktu widzenia, ten cykl badawczy jest w pełni zrealizowany, wykazuje oryginalność i spójność, zasługując tym samym na wysoką ocenę.

POZOSTAŁY DOROBEK NAUKOWY

Kandydatka przedstawiła w autoreferacie również bogaty dorobek naukowy poza cyklem habilitacyjnym (30 + publikacji), składający się z prac empirycznych i przeglądowych, koncentrujących się na zdrowiu jednostek w szczególnych kontekstach zawodowych i sytuacyjnych (m.in. osadzeni, nauczyciele pracujący z młodzieżą niedostosowaną społecznie, pracownicy sądownictwa, kobiety w czasie wojny).

Według informacji zawartej w bazie *Scopus* habilitantka od 2008 roku opublikowała 18 prac w czasopiśmie naukowych (16 artykułów opublikowanych w czasopiśmie z listy JCR). Publikacje habilitantki posiadają umiarkowaną liczbę cytowań biorąc pod uwagę, że pierwsza publikacja ukazała się w 2008 roku (Źródło informacji *Scopus* z dnia 07.12.2025r; liczba

cytowań = 148; H-index = 6; źródło informacji *Web of Science* z dnia 07.12.2025r; liczba cytowań = 116; H-index = 6).

W dokumentacji nie ma informacji na temat doświadczenia habilitantki jako kierowniczk projektów finansowanych w drodze konkursów krajowych lub zagranicznych.

AKTYWNOŚĆ NAUKOWA, DYDAKTYCZNA, ORGANIZACYJNA ORAZ POPULARYZUJĄCA NAUKĘ

Habilitantka odbywała staże naukowe w zagranicznych instytucjach w ramach międzynarodowych projektów oraz konferencji (University of Debrecen, Hungary; National University of Physical Education and Sport, Bucharest, Romania; University of Rijeka, Faculty of Humanities and Social Sciences, Croatia; Politeknik Ilmu Pemasarakatan, University of Indonesia). Habilitantka wyniki swoich badań prezentowała na wielu krajowych i zagranicznych konferencjach naukowych.

Przedstawione osiągnięcia wykazują szerokie i wieloaspektowe zaangażowanie w działalność dydaktyczną, organizacyjną oraz popularyzującą naukę, ze szczególnym uwzględnieniem Psychologii Służb Mundurowych/Penitencjarnych. Działania te obejmują zarówno struktury uczelniane, jak i współpracę z kluczowymi instytucjami zewnętrznymi. Godna uwagi jest bardzo intensywna działalność dydaktyczna i organizacyjna:

1. Powołanie i opieka Koła Naukowego Psychologii Kryminalnej: Jest to kluczowe osiągnięcie organizacyjne, które tworzy platformę edukacyjną dla studentów psychologii i kryminologii. Działalność Koła jest natychmiastowo przekładana na praktykę poprzez organizację symulacji przesłuchań sądowych, wykładów z profilowania psychologicznego oraz spotkań z praktykami śledczymi.
2. Organizowanie wykładów z udziałem zagranicznych prelegentów (Prof. Meet Khosla, dr Samir Rawat, Márta Takács-Miklósi, Miklós Tihanyi) świadczy o umiędzynarodowieniu dydaktyki i poszerzaniu horyzontów studentów o konteksty wielokulturowe i globalne.
3. Współpraca z Aresztem Śledczym/ZK Fordon ma podwójną wartość: (a) Umożliwienie studentom III roku Psychologii przygotowania i przeprowadzenia

warsztatów dla osadzonych-recydywistów (radzenie sobie ze stresem adaptacyjnym, inteligencja emocjonalna). To jest wyjątkowo cenne doświadczenie łączące teorię z pracą z trudną populacją. (b) Organizacja wykładów z udziałem psychologów ZK Fordon, przybliżających studentom realia pracy penitencjarnej.

4. Udział w projekcie Centrum Mediacji i Edukacji Prawnej. Osiągnięciem jest projektowanie i realizacja autorskich zajęć psychologicznych dla młodzieży szkolnej z zakresu komunikacji, emocji, stresu i stresu zawodowego w służbach.

5. Zorganizowanie wykładu na Wydziale Prawa i Ekonomii z udziałem członków AA na temat pracy z osadzonymi – to pokazuje holistyczne podejście do problematyki penitencjarnej i kryminalnej.

6. Przeprowadzenie licznych wykładów otwartych na różnych uczelniach i w ramach różnych wydarzeń (Dni Psychologa, Salon Akademicki, Dzień Licealisty).

Ponadto, habilitantka posiada ponad 12-letnie (od 2013 roku), ciągłe i szerokie doświadczenie w wykonywaniu sądowo-psychologicznych opinii na zlecenie sądów i prokuratury. Jest to profil bardzo silnego, doświadczonego i wszechstronnego biegłego sądowego psychologa, który posiada rzadką kombinację doświadczeń w zakresie kluczowych opinii karnych oraz specjalistycznego orzecznictwa cywilnego w sprawach odszkodowawczych.

Dokumentacja złożona przez habilitantkę nie zawiera informacji na temat działalności redaktorskiej (takich jak Editor-in-Chief czy Associate Editor) w czasopismach międzynarodowych, członkostwie w radach naukowych czasopism (editorial board membership), działalności recenzenckiej dla wiodących międzynarodowych czasopism naukowych z listy JCR, krajowej (lub międzynarodowej) działalności recenzenckiej projektów naukowych składanych do prestiżowych agencji grantowych takich jak Narodowe Centrum Nauki i Narodowe Centrum Badań i Rozwoju. Brakuje także informacji na temat przynależności do krajowych i międzynarodowych towarzystw naukowych.

KONKLUZJA

Przedłożone osiągnięcie naukowe, będące spójnym cyklem ośmiu artykułów o wysokiej wartości merytorycznej, stanowi znaczący wkład w rozwój psychologii pracy i

psychologii penitencjarnej. Dr Ewa Sygit-Kowalkowska wykazała się biegłością w prowadzeniu kompleksowych, interdyscyplinarnych badań nad krytycznym społecznie tematem zdrowia psychofizycznego funkcjonariuszy Służby Więziennej. Biorąc pod uwagę jakość, oryginalność, znaczenie naukowe i praktyczne głównego osiągnięcia, a także całość dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego, uważam, że habilitantka jest gotowa do pełnienia roli samodzielnego pracownika naukowego. Wnoszę zatem do Wydziału Psychologii Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, o dopuszczenie dr Ewy Sygit-Kowalkowskiej do dalszych etapów postępowania habilitacyjnego.

.....
prof. dr hab. Daniel Boduszek